

Przemówienie papieża Franciszka o muzyce liturgicznej - Liturgia.pl

Przemówienie Ojca Świętego Franciszka, skierowane do uczestników międzynarodowego sympozjum poświęconego muzyce sakralnej

Inne wersje językowe tego artykułu

Sala Klementyńska, sobota, 4 marca 2017

Drodzy bracia i siostry,

Cieszę się, że mogę spotkać Was wszystkich, przybyłych do Rzymu z różnych krajów, aby uczestniczyć w Sympozjum zatytułowanym „Muzyka i Kościół: kult i kultura 50 lat po *Musicam sacram*”, zorganizowanym przez Papieską Radę ds. Kultury oraz przez Kongregację ds. Wychowania Katolickiego, we współpracy z Papieskim Instytutem Muzyki Sakralnej oraz Papieskim Instytutem Liturgicznym św. Anzelma. Serdecznie Was pozdrawiam, poczynawszy od Kardynała Gianfranco Ravasiego, któremu dziękuję za wprowadzenie. Mam nadzieję, że doświadczenie spotkania i dialogu, które przeżyliście w tych dniach, we wspólnej refleksji nad muzyką liturgiczną, a w szczególności nad jej aspektami kulturowymi i artystycznymi, stanie się owocne dla wspólnot kościelnych.

Pół wieku po ukazaniu się Instrukcji *Musicam sacram*, sympozjum chciało pogłębić, w kontekście interdyscyplinarnym i ekumenicznym, aktualny związek między muzyką kościelną i współczesną kulturą, między repertuarem muzycznym, z którego czerpie wspólnota chrześcijańska, a panującymi trendami muzycznymi. Ogromne znaczenie miała refleksja nad formacją estetyczną oraz muzyczną czy to duchownych i osób zakonnych, czy to świeckich, zaangażowanych w życie duszpasterskie, a dokładniej w *scholae cantorum*.

Pierwszym dokumentem wydanym przez Sobór Watykański II była Konstytucja o liturgii *Sacrosanctum Concilium*. Ojcowie Soborowi doskonale wyczuwali trudności wiernych odnoszące się do uczestnictwa w liturgii, w której nie rozumieli w pełni języka, słów i znaków. Aby skonkretyzować podstawowe wytyczne Konstytucji, wydane zostały różne instrukcje, między nimi ta, dotycząca muzyki sakralnej. Od tamtej pory, choć nie powstały nowe dokumenty Magisterium na ten temat, miało miejsce kilka różnych i istotnych wypowiedzi papieskich, które ukierunkowały refleksję i zaangażowanie duszpasterskie.

Nadal pozostaje bardzo aktualnym wstęp do wspomnianej Instrukcji: «Czynność liturgiczna przybiera postać bardziej dostojną, gdy jest połączona ze śpiewem; biorą w niej udział szafarze różnych stopni, wykonując przypadające im funkcje i lud czynnie w niej uczestniczy. Dzięki takiej postaci modlitwa nabiera szczególnego namaszczenia, tajemnica świętej liturgii, oraz jej charakter hierarchiczny i społeczny lepiej się uwydatniają; dzięki zjednoczeniu w śpiewie pogłębia się jedność serc, okazałość świętych obrzędów ułatwia wznoszenie myśli ku niebu, a całość odprawianych obrzędów jest obrazem

i zapowiedzią tego, co dokonuje się w świętym mieście Jeruzalem» (n. 5).

Wciągająca lektura? Poleć innym ten artykuł

Kilkukrotnie dokument, idąc za wskazówkami soborowymi, podkreśla wagę uczestnictwa całego zgromadzenia wiernych, określanego jako «czynne, świadome, pełne», i akcentuje również bardzo wyraźnie, że «podniosłość liturgicznej czynności zależy nie tyle od bardziej ozdobnej formy muzycznej, czy wspaniałości ceremonii, ile raczej od godnego i pobożnego odprawiania» (n. 11). Chodzi więc, przede wszystkim, o intensywne uczestnictwo w Tajemnicy Boga, w „teofanii”, która dokonuje się w każdej Eucharystii, w której Pan staje się obecny wśród swego ludu wezwanego do prawdziwego uczestnictwa w zbawieniu dokonywanym przez Chrystusa, umarłego i zmartwychwstałego. Czynne i świadome uczestnictwo polega więc na umiejętności głębokiego wniknięcia w tę tajemnicę, na umiejętności jej kontemplacji, adoracji i przyjęcia, na dostrzeżeniu jej sensu, w szczególności dzięki religijnej ciszy oraz «muzykalności języka, którym Pan do nas mówi» (Homilia w Domu Św. Marty, 12 grudnia 2013). To jest kierunek, w którym podąża refleksja nad odnową muzyki kościelnej i jej cennym wkładem.

W tym odniesieniu, rysuje się dwojaka misja, którą Kościół wezwany jest realizować, w szczególności poprzez tych, którzy na różne sposoby działają na tym polu. Chodzi, z jednej strony, aby chronić i waloryzować bogate i różnorodne wielowiekowe dziedzictwo; korzystając z niego współcześnie z umiarem i unikając ryzyka wizji nostalgicznej lub „archeologicznej”. Z drugiej strony, koniecznym jest sprawiać, aby muzyka kościelna i śpiew liturgiczny były „inkulturowane” we współczesne języki artystyczne i muzyczne; muszą zatem potrafić ucieleśniać i tłumaczyć Słowo Boże w pieśniach, dźwiękach, harmoniach, które poruszają serca nam współczesnych, tworząc również odpowiedni nastrój emocjonalny, który otwierał będzie na wiarę oraz pobudzał do przyjęcia i pełnego uczestnictwa w odprawianych tajemnicach.

Z pewnością spotkanie z nowoczesnością i wprowadzenie języków mówionych w liturgii, przysporzyło sporo problemów, dotyczących: języków, form i gatunków muzyki. Czasami górę wzięła swego rodzaju przeciętność, powierzchowność i banalność, na niekorzyść piękna i głębi celebracji liturgicznych. Dlatego zatem, różnego rodzaju specjaliści z tego zakresu, muzycy i kompozytorzy, dyrygenci i chórzyscy scholae cantorum, animatorzy liturgii, mogą wnieść cenny wkład w odnowę, przede wszystkim jakościową, muzyki sakralnej i śpiewu liturgicznego. Aby usprawnić ten proces, należy promować odpowiednią formację muzyczną, również wśród tych, którzy przygotowują się do kapłaństwa, w dialogu z trendami muzycznymi naszych czasów, z potrzebami różnych obszarów kulturowych oraz w podejściu ekumenicznym.

Drodzy bracia i siostry, raz jeszcze dziękuję za wasze zaangażowanie w dziedzinie muzyki sakralnej. Niech prowadzi Was Dziewica Maryja, która w Magnificat opiewała miłosierną świętość Boga. Zachęcam Was, abyście nie stracili z oczu tego istotnego celu: pomagać wspólnocie liturgicznej i ludowi Bożemu w przeżywaniu i uczestniczeniu, wszystkimi zmysłami fizycznymi i duchowymi, w Tajemnicy Boga. Muzyka sakralna i śpiew liturgiczny mają za zadanie oddawać nam istotę chwały Pana, Jego piękna, Jego świętości, która otula nas jak „świecisty obłok”.

Papież Franciszek w internecie

Proszę Was o modlitwę za mnie i z serca udzielam Wam Apostolskiego Błogosławieństwa.

- 19
sie
- 7
wrz
- 2
wrz